ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ

ବନାମ

ମହା ପ୍ରବନ୍ଧକ, ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଜମା ଖାତା ଏଚଆର.ଶା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1486/2004)

ଅଗଷ୍ଟ 12,2010

[ହର୍ଜିତ୍ ସିଂ ବେଦି ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରମୌଳି କେ.ଆର୍. ପ୍ରସାଦ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973:

ଧାରା 439 - ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମା ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥରାଶିର ଅପବ୍ୟବହାର ମାମଲାରେ ଏକ ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ପୂର୍ବତନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କୁ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ - ଜମାକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିବା ଆଦେଶ - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯଦିଓ ଜାମିନକୁ ବାତିଲ କରିନଥିଲେ କିନ୍ତୁ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଅନେକ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କଠାରୁ ମିଳିଥିବା ଅର୍ଥରାଶିକୁ ଗରିବ ଜମାକାରୀଙ୍କୁ ପୈଠ କରିବାକୁ ଯେଉଁମାନେ 10,000 ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ନିବେଶ କରିନାହାନ୍ତି - ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ - କହିଥିଲେ: ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ ପରିଣାମ ହେଉଛି ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଜାମିନ ଆବେଦନର ପରିସର ବାହାରେ ରହିଛି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭଳି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ମାମଲାରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସୀମିତ ରହିବା ଉଚିତ - ତେଣୁ, ସାରା ଦେଶରେ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବା ଭଳି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଅନୁମତି ନଥିଲା । 20.12.2002 ଏବଂ 7.2.2003 ରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେଇଥିବା ଆଦେଶ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା - ବ୍ୟାଙ୍କ/ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ - ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ନିୟାମକ ଅଧିନିୟମ 1949

ଫୌଜଦାରୀ ଆପୀଲିୟ ଅଧିକାରିତା : ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1486/2003 ।

ଫୌଜଦାରୀ ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 284/2003 ରେ ଅହମ୍ମଦାବାଦର ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 07.02.2003 ତାରିଖରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ସହିତ

ସିଆରଏଲ.ଏ ସଂଖ୍ୟା 24/2005

ବାସଭା ପ୍ରଭୁ ଏସ୍.ପାଟିଲ୍, କୁଲଦୀପ୍ ଏସ୍. ପରିହର, ଏଚ୍.ଏସ୍. ପରିହର, ହେମନ୍ତିକା ୱାହି, ରାଜୀବ ଶଙ୍କର ଦ୍ୱିବେଦୀ, ଏଚ୍.ଏ. ରାଇଚୁରା ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆଦେଶ

1. ଆମେ ଏହି ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଛୁ ।

2. ଆବେଦନକାରୀ ଡିସେମ୍ବର 20,2002 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ଯେଉଁଥିରେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନରେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଛି ଯେ ଜମାକାରୀମାନେ 10, 000/- ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ଜମା କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଜମା ରାଶି ଉତ୍ତରଦାତା ନମ୍ବର 3-ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଣ୍ଠି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଜମା ମୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

3. ଏହି ମାମଲାରେ, ବ୍ୟାଙ୍କର ପୂର୍ବତନ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 3, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 4, ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଏକ ଅପରାଧ ସମ୍ପର୍କରେ ନାରଣପୁରା ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନର ଅପରାଧ ଶାଖା ସଂଖ୍ୟା 121/2002 ରେ କିଛି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାମିନ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା । ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 22 ଫେବୃଆରୀ, 2002 ରେ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଜାମିନ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଆଦେଶକୁ ଜମାକାରୀମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 3 ଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜାମିନକୁ ରଦ୍ଦ କରିନଥିଲେ ବରଂ 20/12/2002 ରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଆଦେଶ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:-

"ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଜମାକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଜାପତି ଠିକ୍ ଭାବରେ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲେ ଯେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗରିବ ଜମାକାରୀଙ୍କୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ପରିମାଣରୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୈଠ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଯଦି ଏହା ସତ୍ୟ, ତେବେ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ଯେ ଶ୍ରୀମାନ ମୁନଶୋ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଯେ ଏହି ଅର୍ଥ ବ୍ୟାଙ୍କ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦରମା ଆଦିରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ରାଶିକୁ ବ୍ୟାଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଗରିବ ଜମାକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଣ୍ଟନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଜମାକାରୀ ସଂଘର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପ୍ରଜାପତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ 75,000ରୁ ଅଧିକ ଜମାକାରୀ ଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଅଧିକାଂଶ ଜମାକାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ଗରିବ, ଯେଉଁମାନେ ନିଜ ଜୀବନକାଳର ସଞ୍ଚୟକୁ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ନିବେଶ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ ଅଦାଲତଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେଉଁ ଜମାକାରୀମାନେ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ 10,000 ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ନିବେଶ କରିନାହାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏହି ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରୁ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପ୍ରଜାପତି ଜମାକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯାହା ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ସେଥିରେ ଅନେକ ତଥ୍ୟ ରହିଛି । ତଦନୁସାରେ, ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିବା ରାଶି ବଣ୍ଟନ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିବା ଉଚିତ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶୁଣାଣି ତାରିଖରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ସେହି ଗରିବ ଜମାକାରୀମାନଙ୍କୁ ପଇଠ କରାଯାଉଥିବା ଅର୍ଥର ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବ, ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରଥମ ଥରରେ 10, 000 ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ନିବେଶ କରିନାହାନ୍ତି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶୁଣାଣି ତାରିଖରେ, ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କର ଆଇ.ଓ ଏବଂ ପ୍ରଶାସକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଅପରାହ୍ନ 2:15 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବେ ।"

4. ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏହି ଆଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଂଶ ଉପରେ ଆପତ୍ତି କରିଛି କାରଣ ଏହା ଦଣ୍ଡବିଧି ସଂହିତା ଧାରା 439 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଆବେଦନ ପରିସର ବାହାରେ ରହିଛି ଏବଂ ଏହା ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ନିୟାମକ ଅଧିନିୟମ, 1949ର ଅନେକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଛି । ଏହା ଉପରେ ଜୋର ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ, ଏହି ଦିଗଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ 13 ଜାନୁଆରୀ, 2003ର ଏକ ଆବେଦନ ପତ୍ରରେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ସୂଚୀତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକୁ 7 ଫେବୃଆରୀ, 2003ରେ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ।

5. ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଜାମିନ ଦିଆଯାଇଛି କିନ୍ତୁ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 3, ଯାହାଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ଜାମିନ ଦିଆଯାଇଛି, ସେ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଛନ୍ତି । ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେତେଦୂର ତାଙ୍କ କଥା, ତାଙ୍କର ଜାମିନ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହି ମାମଲାରେ କିଛି କହିବାର ନାହିଁ ।

6. ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ ପରିଣାମ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ସଂହିତାର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଜାମିନ ଆବେଦନର ପରିସର ବାହାରେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି କେବଳ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ମାମଲାରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସୀମିତ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏଭଳି କୌଣସି ଆଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ, ଯାହା ସାରା ଦେଶର ବ୍ୟାଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟଧାରାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିବ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ବାସଭା ପ୍ରଭୁ ଏସ. ପାଟିଲ ଏହା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହି କାରଣରୁ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏହି ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିଥିଲା । ତଦନୁସାରେ, ଆମେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛୁ ଏବଂ 20 ଡିସେମ୍ବର, 2002 ଏବଂ 7 ଫେବୃଆରୀ, 2003 ତାରିଖର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରୁଛୁ ।

ଆର୍. ପି. ଆବେଦନକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ଅନୁବାଦିକା:
ତପସ୍ୱିନୀ ବିଶ୍ୱାଳ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ,
କଟକ ।